# Provinciaal standpunt inzet van voorjaarsvallen (spring traps) Aziatische hoornaar – Limburg

**Limburgse situatie**

- Het tijdig opsporen van alle nesten is onmogelijk gebleken en het bestrijden van alle gevonden nesten is daarom onvoldoende om uitbreiding van de Aziatische hoornaar te verhinderen.
- De Aziatische hoornaar is inmiddels wijdverspreid in Limburg en zal blijvend deel uitmaken van onze natuur.
- De focus is verschoven naar het beperken van negatieve effecten in plaats van uitroeiing: impactmitigatie.
- Beheer en monitoring zijn een gedeelde verantwoordelijkheid van provincie, gemeenten, terreinbeheerders en perceeleigenaren. Elke belanghebbende maakt hierin een eigen afweging over de mate van inzet.
- ~~Het volledig verwijderen van alle nesten is niet effectief gebleken;~~D de provincie streeft ~~daarom~~ enkel nog naar verwijdering van geprioriteerde nesten waar dit strikt noodzakelijk is voor provinciale natuuropgaven.
- ~~De focus ligt op het beperken van negatieve effecten in plaats van uitroeiing.~~
- Doelstelling: een duurzaam en veilig samenleven met de Aziatische hoornaar, met zo min mogelijk impact op inheemse soorten.

**Inzet van voorjaarsvallen wordt ontraden in het provinciale beleid**

Binnen deze context past de inzet van voorjaarsvallen (spring traps) om koninginnen weg te vangen niet bij de Limburgse situatie. De provincie raadt deze methode expliciet af, gelet op het ontbreken van wetenschappelijke onderbouwing voor de effectiviteit en selectiviteit ervan, en vanwege de potentiële nadelen bij de (grootschalige) inzet door burgers:

> *"De provincie is geen voorstander van het ondersteunen van de inzet van lentevallen voor koninginnen vanwege het ontbreken van voldoende onderbouwing voor de effectiviteit en selectiviteit en de potentiële nadelen ervan bij de inzet door burgers".* [1]

## Argumenten onderliggend aan provinciale standpunt:

**Effectiviteit niet aangetoond**

- Het is niet bewezen dat het vangen van koninginnen door burgers zorgt voor een significante beperking van de verspreiding van de Aziatische hoornaar.
- Voorjaarsvallen hebben geen invloed op nestlocaties van niet-gevangen koninginnen en voorkomen dus~~bovendien~~ niet dat nesten op risicolocaties worden gebouwd.
- Het gebruik van deze methode kan het onterechte beeld scheppen van een doeltreffende aanpak, terwijl het weinig bijdraagt en~~,~~ gepaard gaat met onnodige kosten en potentiële risico's (zie hieronder).

**Beperkte selectiviteit, onjuiste inzet en risico op bijvangst**

- Er is een breed scala aan vallen op de markt, waarvan de mate van selectiviteit aanzienlijk verschilt en vaak onvoldoende (wetenschappelijk) aangetoond is. Regie op kwaliteit en verantwoord gebruik ontbreekt nog.

[1] Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake Beleidsevaluatie en beleidswijziging Aziatische hoornaar, brief gedeputeerde Faassen van 27-5-2025 (GS DOC-00782796) - iBabs Publieksportaal

**Commented** 5.1.2.e: Volgorde aangepast zodat het iets meer leest als een verhaal: hij is niet tegen te houden -> dus andere focus -> zo ziet dat eruit

**Commented** 5.1.2.e Bij sommige partijen leeft het gevoel alsof ze alle nesten moeten bestrijden en de provincie het afschuift. Dit geeft net wat meer nuance.

**Commented** 5.1.2.e Volledig alle nesten verwijderen lijkt me zeer effectief. Het probleem is dat we ze nooit allemaal gevonden en verwijderd krijgen

**Commented** 5.1.2.e: Ik heb zo snel geen bron, maar ik heb wel eens begrepen dat het gebruik van vallen mogelijk ook invloed heeft op de onderlinge concurrentie tussen koninginnen. De niet-gevangen koninginnen hoeven minder te concurreren en hebben daardoor een grotere kans om een succesvol volk voort te brengen. De mate van dit effect hing overigens ook weer samen met de populatie dichtheid

- De inzet van niet- of beperkt selectieve vallen is moeilijk te reguleren; bijvangst van andere insecten (waaronder wilde bijen en bestuivers) is groot wanneer een val onvoldoende selectief is en leidt tot nadelige gevolgen voor de biodiversiteit.
- Vallen moeten correct geplaatst worden, frequent gecontroleerd worden, en weer tijdig uit het veld gehaald worden, maar dit gebeurt in de praktijk vaak niet of onvoldoende zorgvuldig, waardoor de impact op andere insecten verder toeneemt.

**Onnodige stimulering van insectenvangst en risico op polarisatie**

- Leken kunnen vaak geen betrouwbaar onderscheid maken tussen de Aziatische hoornaar en andere (inheemse) soorten hoornaars of wespen.
- De provincie wil het vangen en doden van insecten in het algemeen niet stimuleren: het actief wegvangen van insecten is in strijd met het streven om biodiversiteitsverlies tegen te gaan.
- Het is belangrijk te vermijden dat een hetze ("jacht") tegen hoornaars of andere (inheemse) insecten ontstaat, wat het draagvlak voor en het verantwoord gedrag rond het beheer van invasieve soorten kan ondermijnen.

**Risico volksgezondheid**

- Het uitdelen van vallen aan burgers om overlast of steekincidenten van Aziatische hoornaars te verminderen is een schijnoplossing: de inzet van voorjaarsvallen heeft geen aantoonbaar effect op het aantal steken, omdat deze methode de aanwezigheid van nesten op risicolocaties niet voorkomt. Integendeel, het vangen van individuele hoornaars vergroot mogelijk zelfs het risico op direct contact en dus op steekincidenten, zeker wanneer burgers zonder voldoende kennis of bescherming zelf met hoornaars aan de slag gaan.
- Vanwege steekgevaar en mogelijke complicaties bij allergieën is het algemene advies om individuele Aziatische hoornaars niet zelf te vangen~~, maar dit over te laten aan professionals~~. Het uitdelen van vallen past niet in die lijn.

**Alternatieven en omgang met de soort centraal zetten**

Gelet op de beperkte impact van vallen is het effectiever om in te zetten op robuuste natuur, het ondersteunen van imkers met beproefde kastenbeschermingsmethoden en kennisdeling over het verantwoord omgaan met de aanwezigheid van de Aziatische hoornaar.

**Samenvattend**: De provincie Limburg ondersteunt de inzet van voorjaarsvallen niet, omdat deze aanpak het risico geeft op ecologische schade, onnodige insectenvangst en verwarring bij leken – terwijl het resultaat aantoonbaar gering is. De voorkeur gaat uit naar alternatieven die bijdragen aan versterking van natuur en biodiversiteit.

**Wel eigen afwegingsruimte voor andere partijen**

Omdat sprake is van gedeelde verantwoordelijkheid kunnen andere partijen een eigen afweging maken over de prioritering en de inzet van methoden en middelen, mits dit binnen de wettelijke kaders gebeurt.

**Commented** 5.1.2.e Dit wordt hier onvoldoende toegelicht. Suggestie "en aanwakkeren van angst voor stekende insecten"

**Commented** 5.1.2.e Ik denk dat mensen het wel kunnen onderscheiden als ze het eenmaal weten, maar wespen/hoornaars hebben een negatief imago waardoor ik vermoed dat het mensen ook niet altijd uitmaakt welk steekbeest ze weg hebben gevangen.

**Commented** 5.1.2.e: Is dit ook een (formeel) advies voor individuele inheemse wespen en hoornaars?
Bij nesten ken en snap ik dit advies, maar voor een individuele hoornaar klinkt het inschakelen van een professional overdreven en onwerkbaar.